

Opracowała:
Jadwiga Szreter

Gdynia, kwiecień 2001 r.

**TEST – ZADANIE OTWARTE DLA KLASY II
NA PODSTAWIE FRAGMENTÓW
„GROBU AGAMEMNONA” JULIUSZA SŁOWACKIEGO
(MATURA 2002)**

Grób Agamemnona (fragmenty)

Niech fantastycznie lutnia nastrojona
Wtóruje myśli posepnej i ciemnej,
Bom oto wstąpił w grób Agamemnona
I siedzę cichy w kopule podziemnej
Co krwią Artydów zwalnia okrutną.
Serce zasnęło, lecz śni Jak mi smutno! (...)

Tak więc-to los mój na grobowcach siadać
I szukać smutków błahych, wiotkich, kruchych,
To los mój senne królestwa posiadać,
Nieme harfy i słuchaczy głuchych
Albo umarłych – i tak pełny wstępu...
Na koń! Chcę słońca, wichru i tętentu!(...)

Mnie od mogiły termopilskiej gotów
Odgonić legion poległych Spartanów,
Bo jestem z kraju smutnego ilotów
Z kraju-gdzie rozpacz nie stypie kurhanów
Z kraju-gdzie zawsze po dniach nieszczęśliwych
Zostaje smutne pól –rycerzy -żywych.

Na Termopilach – jaką bym zdał sprawę?
Gdyby stanęli męże nad mogiłą?
I pokazawszy swe piersi krwawe
Potem spytali wręcz: "Wiele was było?-
Zapomnij, że jesteś wieków długi przedział".-
Gdyby pytali tak – cóż bym powiedział?!

O! Polsko! Póki ty duszę anielską
Będiesz więziła w czerepie rubasznym,
Póty kat będzie rąbał twoje cielsko,
Póty nie będzie twój miecz zemsty straszny,
Póty mieć będziesz hyjenę na sobie
I grób – i oczy otworzone w grobie!

Polsko! Lecz ciebie błyskotkami łudzą
Pawiem narodów byłaś i papugą.
A teraz jesteś służebnicą cudzą-
Choć wiem, że słowa te nie zdradzą długo
W sercu – gdzie nie trwa myśl nawet godziny:
Mówię – bom smutny – i sam pełen winy.

Szczeknij z boleści i przeklnij syna,
Lecz wiedz – że ręka przekleństw wyciągnięta
Nade mną – zwinie się w łęk jak gadzina
I z ramion ci się odkruszy zeschnięta.
I w proch ją czarne szatany rozchwycą;
Bo nie masz władzy przekląć – Niewolnico!
[1839]

O! Cichy jestem jak wy, o! Atrydzi,
Których popioły śpią pod świerszczów strażą
Ani mię teraz moja małość wstydzi,
Ani się myśli tak jak orły ważą.
Głęboko jestem pokorny i cichy
Tu, w tym grobowcu sławy, zbrodni, pychy

Na Termopilach? – Nie, na Cheronei
Trzeba się memu załamać koniowi,
Bo jestem z kraju, gdzie widmo nadziei
Dla mało wiernych serc podobne snowi
Więc jeśli koń mój w biegu się przestraszy,
To tej mogiły – co równa jest – naszej.

Na Termopilach ja się nie odważę
Osadzić konia w wąwozowym szlaku;
Bo tam być muszą tak patrzące twarze,
Że serce skruszy wstyd – w każdym Polaku.
Ja tam nie będę stał przed Grecji duchem –
Nie – pierwej skonam, niż tam iść – z łańcuchem

Na Termopilach, bez złotego pasa,
Bez czerwonego leży kontusza:
Ale nagi trup Leonidasa,
Jest w marmurach kształtach piękna dusz;
I długo płakał lud takiej ofiary,
Ognia wonnego i rozbitej czary.

Zrzuc do ostatka te płachty ohydne,
Tę – Dejaniry palącą koszulę;
A wstań jak wielkie posągi bezwstydnę,
Naga – w styksowym kapana mule,
Nowa – nagością żelazną bezczelna –
Niezawstydzona – niczym – nieśmiertelna (...)

Przeklnij – lecz ciebie przepędzi ma dusza
Jak Eutemita przez węzowe różgi,
Boś ty jedyny syn Prometeusza –
Sępi ci wyjada nie serce – lecz mózgi
Choć muzę moją w twojej krwi zagaszam,
Sięgnę do wnętrza twych trzew i zatargam

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO

Temat: Losy ojczyzny i narodu polskiego po powstaniu listopadowym widziane w historycznej perspektywie. Przedstaw problem na podstawie fragmentów „Grobu Agamemnona” Juliusza Słowackiego.

Kategoria celu	Rozwinięcie tematu	Punktacja
A	1. Kontekst historyczny a) wymienia postaci: Agamemnona (wielkiego wodza spod Troi i nie tylko) Leonidasa (wodza Spartan, który walczył do końca za swój naród)	2
B	b) określa znaczenie historyczne bitew: pod Termopilami, pod Cheroneą	2
C	c) porównuje: ducha Grecji (spod Termopil)-bohaterskiego, niezłomnego z duchem Polski – słabym i ułomnym	2
C	d) nawiązuje do przeszłości Polski (głównie sarmackiej):”(...) pawiem narodów byłaś i papuga(...)”	2
B	2. Sytuacja narodu polskiego a) określa, że są to niewolnicy, którzy gardzą sami sobą	2
B	b) rozumie, że są smutni ogarnięci marazmem	2
B	c) wyjaśnia, że nie potrafili walczyć do końca „(...)po dniach nieszczęśliwych, zostaje smutne pół rycerzy żywych...”	2
C	d) charakteryzuje naród: są podzieleni, nie mają wiary we własne siły	2
A	3. Rola poety: a) nazywa, że jest z kraju niewolników, co warunkuje sposób jego pisanie	2
B	b) wyjaśnia, że tragiczna rola Polski zniewala go:”(...) nieme mieć harfy i słuchaczów głuchych...”	2
D	c) dowodzi, iż jest sumieniem narodu, ma prawo przekląć Polskę, która jest niewolnicą	2
A	4. Sposób obrazowania a) wymienia motywy mitologiczne: koszula Dejaniry, Pegaz (skrzydlaty koń)	2
B	b) wyjaśnia symbolikę: złoty pas, czerwony kontusz, nagie ciało Leonidasa, paw, papuga	2
B	c) wyjaśnia metody: dusza anielska w czerepie rubasznym, grób Agamemnona jako grobowiec „sławy, zbrodni, pychy”	2
A	d) rozpoznaje alegorię: Polska ukazana jako niewolnica	2
A	e) wskazuje apostrofę skierowaną do Polski	2
D	f) ocenia sytuację podmiotu lirycznego (podróżnik, pielgrzym, wygnaniec)	2
D	5. Wniosek Słowacki krytycznie ocenia Polaków jako naród, który nie potrafi walczyć do końca; porównuje historię powstania listopadowego do bitwy pod Cheroneą, która jest hańbą Grecji. Widzi on jednak nadzieję dla Polski w zjednoczeniu narodu, a sobie jako poecie przypisuje prawo do ostrej krytyki Polaków i historii Polski	2